

Samen 18 en vooruit

Een participatief onderzoek naar hoe jongeren uit de jeugdzorg de overgang 18-/18+ ervaren

Wat we wilden weten: Hoe ervaren jongeren in jeugdzorg de overgang van 18- / 18+ en wat zien zij zelf als verbetermogelijkheden?

Hoe?

1. Er is een team gevormd van jongeren met ervaring in de jeugdzorg. Dit 'Samen 18 en vooruit' Jongerenteam bestond uit 10 Jongeren tussen de 18 - 24 jaar.
2. Het Jongerenteam interviewde 20 jongeren (18-) die gebruik maken van jeugdzorg. Belangrijkste vraag: zijn jullie goed voorbereid op de toekomst? Dat wil zeggen: is de 'Big 5' geregeld?

Big 5:

1. Ik heb een dak boven mijn hoofd: een passende woning, betaalbaar, alleen of met anderen.
2. Ik ga naar school, studeer of werk dagbesteding (school/werk).
3. Ik heb een volwassene waar ik altijd op terug kan vallen. Ik heb ook een hulpverlener die me als het nodig is kan ondersteunen.
4. Ik ben goed voorbereid op mijn financiële zelfstandigheid. En heb iemand die me met geldzaken kan helpen als het nodig is.
5. Ik heb een sociaal netwerk.

3. Het Jongerenteam sprak in 4 focusgroepen met 11 jongeren (18+) over hun ervaringen met de overgang 18-/18+:
 - Waar lagen ze wakker van?
 - Waar keken ze naar uit?
 - Wat is goede begeleiding?
 - Welke tips hebben ze voor jongeren die nog 18 moeten worden?
4. Het Jongerenteam trok conclusies uit de uitkomsten van interviews en focusgroepen.
5. Het Jongerenteam stelde adviezen op voor (jeugd)hulporganisaties, andere hulpverleningsorganisaties en gemeenten.
6. De jongeren zetten tips op een rijtje voor jongeren die jeugdhulp krijgen.

'Weet je wat het is, wij geloven in wat we doen'

– lid Jongerenteam

Hier zijn we trots op:

- Het Jongerenteam is een enorm gemotiveerd team van goed getrainde vrijwillige co-onderzoekers met ervaring in de jeugdzorg!
- Alle waardevolle ervaringen die jongeren wilden delen
- We dragen met dit onderzoeksproject bij aan verbeteringen in de jeugdhulp & de overgang 18-/18+. Zodat meer jongeren goed terecht komen.

'Als je 18 bent ben je nog niet volwassen, als je terugkijkt zie je dat pas.'

–deelnemster focusgroep

Een paar belangrijke conclusies

- De Big 5 is vaak nog niet op orde als jongeren 18 worden.
- Toekomstplan: nog lang niet altijd wordt er binnen de jeugdhulp samen met een jongere een toekomstplan gemaakt. En als er een plan is, dan leeft het werken eraan vaak onvoldoende bij jongere of begeleider(s).
- Begeleiding: veel jongeren willen graag na hun 18e een vorm van begeleiding houden.
- Geld: jongeren overschatten vaak hun financiële zelfstandigheid en krijgen te weinig en te laat oefening op dat gebied.
- Huisvesting: veel jongeren worden 18 zonder uitzicht op een stabiele woonsituatie, van woonzekerheid is vaak geen sprake.
- Sociaal netwerk: het netwerk van veel jongeren in de jeugdzorg is klein en niet altijd stabiel. Goed contact met familie is voor hen belangrijk. Er is niet altijd een volwassene om op terug te kunnen vallen.

'Bij mij ging het na mijn 18e verjaardag niet lekker, ik zou willen dat het voor jongeren na mij wel goed gaat.'

- lid Jongerenteam

Belangrijkste adviezen aan jeugdzorg- en opvangorganisaties en gemeenten (lees het rapport voor meer adviezen!)

1. Laat jongeren niet los voordat de 'Big 5' gerealiseerd is. Leg dat vast in een samen met elke jongere opgesteld eigen Toekomstplan.
2. Gemeente: check of jeugdzorginstellingen ook echt met elke jongere een Toekomstplan maken.
3. Geen enkele jongere mag de jeugdzorg verlaten zonder goede informatie (bijvoorbeeld de 'Kwikstart'-app)
4. Als een jongere nog begeleiding nodig heeft: kijk of de oude begeleider kan blijven of draag de jongere goed over aan een nieuwe begeleider. Ga na of er na afsluiting van de (verlengde) jeugdzorg nog een waakvlam-contact mogelijk is.
5. Geef veel eerder en veel meer informatie op financieel gebied. Oefen veel meer met budgetteren.
6. Financiële coach: spreek af dat een professional of iemand uit het sociale netwerk vanaf de 18e verjaardag minstens een jaar meekijkt met de financiën van een jongere.
7. Bied jongeren woonzekerheid: laat jongeren nooit de jeugdzorg verlaten zonder een stabiele woonplek. Passende, betaalbare huisvesting is een recht!
8. Geef 'jeugdzorg jongeren' extra ondersteuning en begeleiding bij het volgen van een vervolgopleiding.
9. Zorg dat jongeren de jeugdzorg niet verlaten zonder een zelfgekozen mentor (een JIM = Jouw Ingebrachte Mentor): een familielid, een buurman/buurvrouw, ouder van een vriend/vriendin, eventueel een sportcoach of leraar van school: een volwassene waar de jongere op terug kan vallen.
10. Probeer te organiseren dat jongeren – als ze dat willen - met een buddy of maatje (leeftijdgenoot/iemand met dezelfde ervaring) contact kunnen onderhouden als ze de jeugdzorg verlaten.
11. Benut ervaringskennis: jongeren uit de jeugdzorg nemen soms meer aan van andere jongeren die in eenzelfde situatie gezeten hebben.
12. Maak mogelijk dat jongeren met ervaring in de jeugdzorg getraind en opgeleid kunnen worden tot ervaringscoach van jongeren in de jeugdzorg.

'Dit project heeft mijn ogen geopend voor wat er nou echt nodig is om goed te kunnen helpen: nabijheid en het écht zien en horen van de jongeren waarmee je werkt.'

– Hester Talsma (begeleider Jongerenteam)

Adviezen en tips van 18+ jongeren aan 18- jongeren

- Bouw op jezelf. Verwacht niet te veel van anderen; denk niet dat zij het voor jou gaan regelen.
- Zorg wél dat je ook op iemand kunt terugvallen.
- Geniet!
- Denk aan je gezondheid.
- Houd vol en doe de dingen die je moet doen.
- Doe wat je leuk vindt of wat je goed kunt.
- Vraag om hulp als je er zelf niet uitkomt en pak alle hulp aan die je kunt krijgen.
- Stel al je vragen aan je begeleiders nu het nog kan, ook al denk je dat ze te simpel of raar zijn.
- Kies niet te snel voor een opleiding of woonplek, geef je geld niet zomaar uit (vraag om hulp bij keuzes).
- Probeer school/opleiding af te maken.
- Schrijf je direct op je 18e verjaardag in bij het regionale woningnet (zoals Woonnet Haaglanden).
- Hou grip op je geld: bijvoorbeeld met een kasboekje. En laat iemand met je meekijken.
- Betaal je rekeningen, vaste lasten eerst.

'We zeggen al jaren dat de overgang van 18-/+ beter moet, deze ervaringen maken heel duidelijk hoe belangrijk dit is.'

– Joy Falkena (begeleider Jongerenteam)

De ideale begeleider (volgens jongeren die het kunnen weten):

- Leert je niet via jouw dossier kennen: kijkt naar hoe je nu bent en waar je nu staat.
- Behandelt je gelijkwaardig, neemt je serieus en laat je meebeslissen over je hele traject.
- Denkt mee en spreekt je tegen, geeft je ruimte om fouten te maken, maar roept je ook tot de orde.
- Zet jou ook aan het werk.
- Laat je niet spartelen, maar leert je zwemmen.
- Is beschikbaar en bereikbaar.
- Zet zijn/haar eigen ervaring in.

Interessante links:

www.straatconsulaat.nl

www.expex.nl

www.maraprojecten.nl/project_cat/jongeren

www.jongdoetmee.nl/the-big-five

Mogelijk gemaakt door

Den Haag

Dank aan alle jongeren en jeugdhulporganisaties die meewerkten!!

werkte met de

